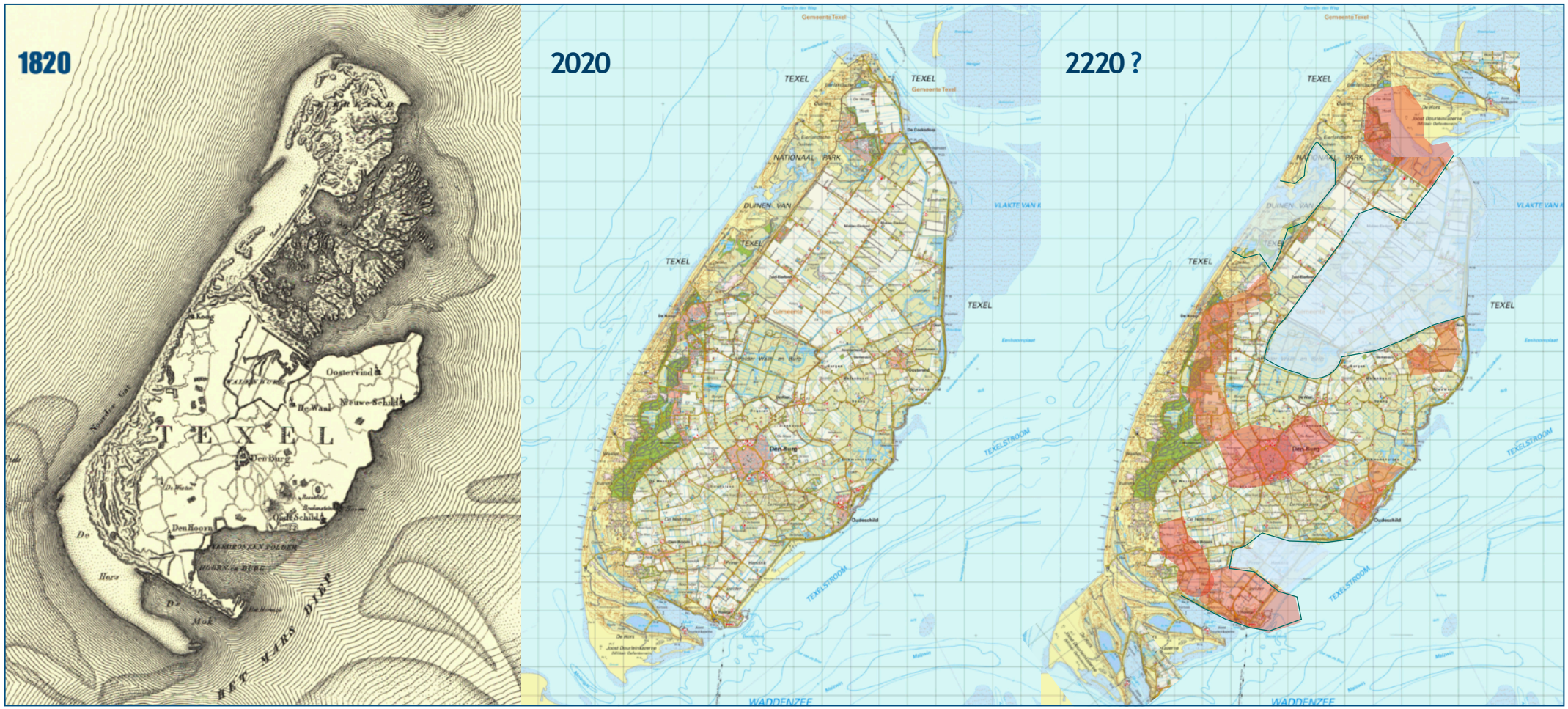
TOEKOMST VAN TEXEL

KADER NOTA OMGEVINGSVISIE

.txl

Texel samen vormgeven.. voordat we ongemerkt weer 200 jaar en 6 generaties verder zijn

Deze kadernota schetst de uitgangspunten en kaders van de Texelse Omgevingsvisie ‘Toekomst van Texel’.

Zodat na vaststelling van de nota door de raad deze de basis kan vormen van de uiteindelijke Omgevingsvisie.

Om uit te werken met de bewoners, organisaties en ondernemers van Texel.

Toekomst van Texel

De Texelse Omgevingsvisie,

Kadernota Omgevingsvisie

Augustus 2022

Samenvatting

Omgevingsvisie

Met de kadernota Omgevingsvisie wordt vooruit gekeken naar de Omgevingsvisie ‘Toekomst van Texel’. In een Omgevingsvisie worden de hoofdlijnen voor het lange termijnbeleid geschetst. Gemeenten zijn bij wet verplicht om een omgevingsvisie te maken.

In de te maken Omgevingsvisie staan dus de ambities en ontwikkelingen voor de komende 15-20 jaar centraal. En vormt daarmee de basis van beleid in de komende jaren.

Fysieke leefomgeving

De huidige wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving is versnipperd. Over beleidsplannen per sector zoals wonen, toerisme, cultuur, sociaal beleid, bedrijventerreinen, natuur & landschap en erfgoed.

In een Omgevingsvisie staat juist de integrale samenhang voorop. Dat is immers ook de enige manier. Want we moeten met opgaven als verduurzaming, mobiliteit, klimaatadaptatie, circulariteit, gezondheid etc. flinke stappen maken. Op weg naar een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

De raad wordt in de nota een achttal kaders voorgelegd waarover zij dient te besluiten. Dit gaat vooral over de te kiezen werkwijzen.

Kerngericht

We willen met de Omgevingsvisie praktisch en resultaatgericht aan de slag. Zodat bewoners en ondernemers zich in de inhoud van de visie herkennen. Want zij moeten immers duurzaam in een gezonde en veilige omgeving kunnen leven. Hun mening en gevoel telt.

Daarom wordt voorgesteld de bewoners per kern te betrekken. Niet alleen bij het dromen over de toekomst van hun leefomgeving, ook bij de te maken afwegingen. En bij de uiteindelijke keuzes. Dat motiveert bewoners om aan het roer van verbeteringen in hun eigen leefomgeving te staan. En met initiatieven te komen.

Landschapsgericht

De provincie en het Hoogheemraadschap zien graag dat we bodem en water als uitgangspunten nemen voor inrichting van onze toekomstige leefomgeving.

Die gedachte hebben we uitgewerkt in een Texelse aanpak vanuit de verschillende landschappen die we op Texel kennen. Zodat we de gewenste kwaliteiten per landschap (en de dorpen in dat landschap) kunnen vaststellen. En de voor Texel kenmerkende diversiteit in landschappen kunnen behouden en verbeteren.

Vanuit de waarden

De belangrijk gevonden waarden vormen de bril voor het kijken naar de toekomst. Dat geldt voor de Texelse kernwaarden en die van elke kern. Vanuit de waarden willen we de ontwikkelprincipes en de na te streven omgevingskwaliteiten beschrijven. Voor Texel en elke kern-landschap combinatie.

Texel is allereerst een plek om te wonen, om op te groeien en gelukkig oud te worden. Texel is tegelijk een gewilde bestemming voor overkanters omdat de Texelse leefomgeving aantrekkelijk is; vormgegeven door bewoners, bedrijven en organisaties. Dat betekent daarmee ook een verantwoordelijkheid voor die dorpen, natuurgebieden en landschappen.

Het zien van Texel als een te koesteren bekend merk kan helpen. Merken worden immers ook rondom sterke kernwaarden opgebouwd.

Participatie

Bij de Omgevingsvisie is participatie verplicht. Dat is logisch. Texel heeft betrokken bewoners. Die willen meedenken over de grote diversiteit in kernen en landschappen. En over het grote zoute water binnen de gemeentegrens. Die leefomgeving is van ons allen en gaat ons allen aan. Zodat leven op Texel nog meer draait om een gezonde duurzame leefomgeving.

Bureaus

Begeleiding is nodig voor het organiseren van de participatie op gemeente- en kernniveau. Om met bewoners, ondernemers en organisaties (a) te dromen, (b) de afwegingen te maken en (c) uiteindelijk de keuzes te maken tussen ontwikkelprincipes. Zodat we duidelijkheid krijgen over de beoogde evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid.

Voor het ontwikkelen van de Omgevingsvisie waarin de lokale en Texelse uitgangspunten en omgevingskwaliteiten centraal staan, zal ook externe hulp nodig zijn. In de Omgevingsvisie zullen we een voorstel doen voor de programma’s die kunnen volgen.

Omdat normaal gesproken de uitvoering van een visie gevolgen heeft voor natuur en milieu, zal ook voor het opstellen van een MER-beoordeling expertise worden ingeschakeld.

Tijdpad

De beoogde start is oktober a.s. en de oplevering van de ontwerpvisie wordt in Q4 2023 verwacht. Dat ontwerp zal in de commissie en raad worden behandeld. Ruim daarvoor zal in een opiniërende raadsbijeenkomst de mening van de gemeenteraad over de waarden, kwaliteiten en ontwikkelprincipes worden gevraagd. Zodat die mening nog in de conceptvisie kan worden meegenomen. Die conceptvisie wordt daarna aan de participanten teruggekoppeld voor reacties.

Over de voortgang en de participatie zal het college regelmatig verslag doen.

0. Voorwoord

De nieuwe Omgevingswet stelt dat we als gemeente een Omgevingsvisie nodig hebben. De Omgevingsvisie is een vooruitblik op de omgeving waarin we leven. Dus over hoe en waar we willen wonen, werken, recreëren, naar school gaan, winkelen, ondernemen en spelen.

De Omgevingsvisie wordt onze doorkijk op de toekomst; over de bestaande en gewenste kwaliteiten van de fysieke leefomgeving. Over wat we willen en niet willen met en op Texel.

Over de uiteindelijke inhoud van de Omgevingsvisie gaat de gemeenteraad. Zij stelt het gemeentelijke beleid voor de fysieke leefomgeving vast.

Dit document is een voorzet op de Omgevingsvisie. Om de werkwijze met elkaar af te spreken. En om te verduidelijken met welke bril we naar de toekomst willen kijken.

In de Omgevingsvisie bundelen we het beleid voor de ruimte om ons heen. Met als doel om de inrichting en het beheer van de omgeving te gebruiken om gezond, duurzaam en veilig te kunnen leven.

In een Omgevingsvisie gaat het over de fysieke leefomgeving op langere termijn. Deze kadernota is de basis van de te ontwikkelen Omgevingsvisie ‘Toekomst van Texel’. En de uitvraag naar de betrokken bureau’s.

Wat vinden we belangrijk?

Op weg naar de eerste Texelse Omgevingsvisie kijken we naar de toekomst. Hoe willen we dat de Texelse toekomst eruit gaat zien? Welke keuzes moeten we als Texel dan maken?

Keuzes maken is nodig. Want de wereld om ons heen verandert, of het nu gaat om de zeespiegelstijging, de toename van het aantal auto's, de hoge energieprijzen, de droogte of het tekort aan medewerkers en woonruimte voor hen.

En, kijkend naar de uitdagingen waar we voor staan, zijn richtinggevende keuzes niet te vermijden.

Als we duidelijk voor ogen hebben wat we belangrijk vinden (onze waarden), dan is de grootste stap gezet.

Want hoe we de toekomst zien, wordt bepaald door wat we belangrijk vinden. En als we weten wat we belangrijk vinden, wordt het kiezen van richtingen veel eenvoudiger.

Laten we de komende 12-16 maanden samen uitvinden wat we belangrijk vinden. Op weg naar een mooie, gezonde en duurzame toekomst.

Hoe zullen de komende 200 jaar Texel veranderen?

Gaan we veel meer bewoners en arbeidskrachten huisvesten? Kiezen we voor beperking of gaan we voor verdere groei?
Hoe gaan we de nationale doelstellingen over duurzaamheid halen? Hoe passen we ons aan de klimaatveranderingen aan ?

Worden we opgekocht door investeringsmaatschappijen of houden we eigen regie?

Willen we op Texel onze eigen regels vaststellen rondom geluid of milieu?

Kunnen we de fysieke leefomgeving veranderen zodat onze jeugd veiliger, gelukkiger en gezonder kan opgroeien?

Wat is eigenlijk typisch Texels? Wat zijn onze waarden en hoe maken we die leidend?

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting 3

Voorwoord 4

I. Texel verandert 7
Veranderingen vormgeven
Waarden vaststellen

II. De opgaven 8
Van structuur- naar Omgevingsvisie
Van nationale naar Texelse belangen

III. Wat hebben we al 9
De eerdere participatie
Hoe hiermee verder
Dromen

12 **IV. De kaders**
12. Eisen
Door raad beïnvloedbaar
14. Uitgebreide participatie
16. Gebiedsgericht te werk
16. Waarden leidend
19. Meetbaar maken
20. Naar streefbeelden
21. Tijdpad en organisatie
22. Middelen
23. Betrokkenheid raad

25 **BIJLAGEN**

I. Texel verandert

Veranderingen vormgeven

De beelden op de voorzijde tonen het al: in 200 jaar kan heel veel veranderen. Dat lijkt een lange tijd terwijl het maar over een periode van drie mensenlevens gaat.

Ook binnen enkele generaties merken we grote veranderingen. In 60 jaar van zwart wit tv's met 2 zenders naar onbeperkte online content op mobiele apparaten die vrijwel overal bereik hebben.

Hoe gewoon was het om te crossen in de natuur of samen een sjekkie te draaien? Of dat vader werkte en moeder voor ons zorgde? Dat bij elke schapenboet schapen schuilden? Dat in het jaar 2000 in ons land 6,3 miljoen auto's rondreden en nu al bijna 9 miljoen?

In een halve eeuw zagen we campings met tenten veranderen in terreinen met luxe zomerhuizen, gingen we van enkele duizenden buitenlandse toeristen naar jaarlijks 4 miljoen overnachtingen op Texel.

Grote merken als Tesla, Adyen, Airbnb en Thuisbezorgd bestonden 20 jaar geleden nog niet. En wie kan tegenwoordig zonder snel internet, goede wifi en online bestellen?

Het afgelopen decennium toonde ook een flinke toename in alcohol- en drugsgebruik en de behoefte aan geestelijke zorg.

De conclusie? Dat de wereld blijft veranderen is een zekerheid. Op en rondom Texel ook. Dus is de vraag in hoeverre we zelf de veranderingen kunnen gaan vormgeven.

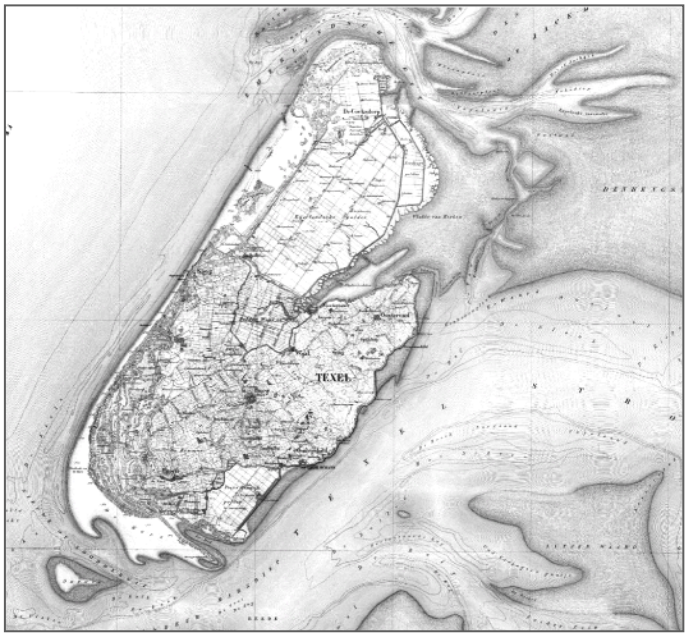

Fig. 1: De wereld verandert snel. Wat willen wij dat in de komende decennia (wel of niet) gaat veranderen?

Wat vinden we belangrijk?

Kunnen we veranderingen voorspellen? Ja, tot op zekere hoogte zijn ontwikkelingen en trends zijn goed voorspelbaar. Soms zijn disruptieve krachten nodig om ons te laten inzien dat het ook anders kan of moet.

Onderzoeken over wat mensen belangrijk vinden leveren waardevolle informatie. Zoals de participatie in 2019-2020 in het kader van de Omgevingsvisie aantoonde.

Hoe kunnen we zonder een glazen bol beslissingen nemen over het wel of niet mogelijk maken van activiteiten in de leef-omgeving?

Waarden vaststellen

Op basis van meningen, trendrapporten en rijks- en provinciaal beleid, is het niet eenvoudig om het Texels beleid voor de komende decennia vast te stellen.

Wat lijkt te missen is een fundament. In de discussie over het Toeristisch Toekomstplan in 2021 is dit in de gemeenteraad een Texelse grondwet genoemd.

De waarden die we op Texel echt belangrijk vinden willen we kunnen gebruiken om naar te kunnen en willen handelen.

Die waarden, duidelijk omschreven en variërend van sociaal-maatschappelijke en landschappelijke tot economische waarden, vormen het fundament voor beleid. Dat streven is de kern van het proces naar de beoogde omgevingsvisie.

II. De opgaven

Van structuurvisie naar omgevingsvisie

De Omgevingswet gaat over een ‘veilige, gezonde duurzame fysieke leefomgeving’. Dat is een breder uitgangspunt dan in 2008 toen een ‘goede ruimtelijke ordening’ conform de Wet ruimtelijke ordening voorop stond.

Meer dan ooit gaat het nu om de thema’s kwaliteit van leven (gezondheid, duurzaamheid en veiligheid), geluk, energietransitie, klimaatbestendigheid en circulaire economie. En vervolgens hoe je als gemeente door de inrichting van de leefomgeving en het beheer van de openbare ruimte positief kunt bijdragen aan de kwaliteit van deze thema’s.

Het overzicht rechts (fig. 2) illustreert de ommezwaai in denken: van de beschrijving van steeds één sector zoals wonen, bedrijvigheid, natuur, landschap, cultuur, infrastructuur etc. moeten we nu de onderlinge samenhang centraal te stellen. De fysieke leefomgeving lijkt daarmee op een levend organisme en kan als een ecosysteem worden beschouwd.

Uitdagingen

De uitdagingen van nu en de toekomst hebben passende oplossingen nodig. Opgaven als de verwachte groei in internationaal toerisme, het stijgen van de zeespiegel, het bouwen van veel betaalbare woningen op een eiland met weinig ruimte, het nemen van maatregelen tegen de uitstoot van fijnstoffen, CO2 en stikstof, de vergrijzing, het beperken van fossiele brandstoffen en vervuilende niet circulaire grondstoffen, het rekening houden met heftige regenbuien, verdroging en verzilting, langere perioden van droogte en stormen gedurende het hele jaar. Tegelijkertijd heerst schaarste van arbeidskrachten, is sprake van stijgende kosten van energie, bouw- en grondstoffen en bestaat spanning rondom de primaire behoeften comfort, veiligheid, voedsel en woonruimte. Hoe houden we in het werken aan deze uitdagingen als eiland de regie?

Van nationale naar Texelse belangen

In fig. 3 op de volgende pagina staan de nationale belangen vermeld. Die komen uit de Nationale Omgevingsvisie. Voorheen ging het vaak over thema’s (als wonen, natuur, mobiliteit) en was het minder duidelijk waar het eigenlijk om draaide. Nu zijn de belangen duidelijk.

Omgevingswet artikel 2.1

(..) Rekening houdende met de samenhang van onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. (..) De uitwerking of begrenzing heeft in ieder geval betrekking op:

a. Het waarborgen van de veiligheid,
b. Het beschermen van de gezondheid,
c. Het beschermen van het milieu,
d. Het duurzaam veilig stellen van de drinkwatervoorziening
e. Het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
f. Het behoud van cultureel erfgoed,
g. Het behoud van de universele waarde van werelderfgoed,
h. De natuurbescherming,
i. Het tegengaan van klimaatverandering,
j. De kwaliteit van bouwwerken,
k. De evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
l. Het behouden van de staat en werking van infrastructuur,
m. Het beheer van infrastructuur,
n. Het beheer van watersystemen,
o. Het beheer van geobiologische en geothermische ecosystemen,
p. Het beheer van natuurlijke hulpbronnen,
q. Het beheer van natuurgebieden,
r. Het gebruik van bouwwerken,
s. Het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte.

Fig. 2: de wettelijk omschreven aspecten van de fysieke leefomgeving, waar we de voor Texel gewenste uitwerking moeten beschrijven, in samenhang en met oog voor de maatschappelijke belangen.

Fig. 3: De belangen van Nederland (bron: NOVI, 2020)

De nationale belangen:

1. Duurzame ontwikkeling
2. Leefomgevingskwaliteit
3. Gezonde en veilige fysieke leefomgeving
4. Woningvoorraad
5. Hoofdinfrastructuur voor mobiliteit
6. Circulaire economie
7. Waterveiligheid en klimaatbestendigheid
8. Vestigingsklimaat
9. Voedselproductie en -veredeling
10. Cultureel erfgoed, landschap en natuur
11. Natuur en biodiversiteit

Naar Texelse opgaven

De nationale opgaven spelen natuurlijk ook op Texel. Maar misschien is de prioriteitstelling, het karakter en de uitvoering wel anders dan elders in Nederland.

De bedoeling is om hier onder andere met een uitgebreide participatie achter te komen, met en vanuit bewoners, organisaties en ondernemers.

De uitkomst van de participatie zal belangen of opgaven op zowel Texels als lokaal niveau opleveren. Dat vraagt ongetwijfeld om een pragmatische Texelse aanpak. De opzet daarvan willen we ook met de participatie ophalen.

III. Wat hebben we al?

De eerdere participatie

In het kader van de nieuwe Omgevingsvisie is in 2019 en 2020 ‘opgehaald’ hoe bewoners en organisaties de Toekomst van Texel zien, conform de vastgestelde Kadernotitie ‘Burgerparticipatie in de omgevingsvisie, Naar een Omgevingsvisie voor en door Texel' (november 2018).

Met 160 gesprekken op straat, 242 online ingevulde vragenlijsten en 57 mensen die bijeenkomsten bezochten, zijn de meningen over diverse onderwerpen duidelijk geworden. Van deze 459 Texelaars waren 46 kinderen in de leeftijd van 9-15 jaar en 35 vertegenwoordigers van lokale organisaties.

Via het online platform Texel Spreekt konden mensen ook hun mening geven. Met 244 geregistreerde gebruikers (211 burgers) en 1.100 unieke bezoekers vormt dat een mooie basis om op verder te bouwen. Wel zijn gebruikers onder 50 jaar duidelijk ondervertegenwoordigd en de mensen uit Den Burg over-vertegenwoordigd (al zijn beide een realistische weergave van de werkelijke bevolkingsverdeling).

Ook het bewonersonderzoek in het kader van het Toeristisch Toekomstplan leverde informatie op over de beleving van de leefomgeving. Met als duidelijke boodschap dat de sociale acceptatie van toerisme haar grenzen kent.

Dit meedenken of participatie heeft geleid tot bevestiging van koersen die al waren ingezet maar ook tot opvallende cijfers. Onderwerpen die bewoners het meeste bezig houden zijn: wonen, toerisme, natuur en landschap, economie en werkgelegenheid, duurzaamheid, leefbaarheid en vergrijzing.

Tevredenheid

De deelnemers op Texel Spreekt zijn het meest tevreden over de veiligheid en natuur & landschap op Texel (al is het waarderingscijfer met een 7,7 niet opvallend hoog). Het minst tevreden is men over het verkeer en vervoer (een 6,0), duurzaamheid (6,1) en het onderwijs (6,2).

In het algemeen zijn Texelaars niet bijster enthousiast: Den Burg, Oudeschild, Den Hoorn, Oosterend en De Cocksdorp geven tussen de 6,0 en 7,3 voor de inrichting van hun dorp. Deze lage cijfers kunnen een gevolg zijn van een kritische houding maar ze bieden ook kansen op verbetering; blijkbaar weten de bewoners ook wanneer het een 8 of 9 kan zijn.

Wat volgens de bewoners echt beter moet op Texel is de communicatie vanuit de gemeente met Texelaars (en andersom), duurzame energie, woningbouw, openbaar vervoer, wegenonderhoud en het samenwerken.

Hoe hiermee verder

De uitkomsten per kern bieden houvast voor een verdere verdieping en aanpak in de dorpen.

De kleinschaligheid en de sfeer in de dorpen werden vaak genoemd als iets dat moet blijven. Ook de hechtheid van de gemeenschap in de dorpen wordt als pluspunt genoemd. Men maakt zich echter wel zorgen over de leefbaarheid in het algemeen; met het verdwijnen van voorzieningen als scholen en banken.

Het economisch belang van toerisme wordt als te eenzijdig beschouwd en vormt een risico zo stellen deelnemers. Diversiteit in de economie is nodig. Ook de verwachte bevolkingsafname (in 2019 werd nog verwacht dat in 2040 op Texel 500 minder mensen zouden wonen) maakt mensen ongerust. Dan gaat het over het kunnen wonen en werken op Texel, over een goede vervolgopleiding op Texel en over het gezond en veilig opgroeien.

De opgehaalde meningen geven een goed beeld maar zijn nog onvoldoende concreet en representatief om voor Texel en/of per kern leidend te zijn.

Vandaar ook het voorstel om qua participatie een verdiepingsslag te doen. Om onder leiding van professionals op kernniveau na te denken. Over ontwikkeling, behoud, realisatie en bescherming. Van de fysieke leefomgeving op Texel en in de kernen en het omringende landschap. En over integraal kijken.

Wat vinden bewoners?

Uit de participatie in 2019-20 zijn de volgende thema's gekomen die bewoners belangrijk vinden:

Drie thema's om te verbeteren:
1. wonen,
2. toerisme,
3. duurzaamheid/klimaatverandering.

Drie thema's om te behouden:
1. het landschap,
2. de eigenheid,
3. het karakter van Texel.

Onduidelijk is nog welk soort verbeteringen gewenst zijn en wat met de eigenheid en het karakter van Texel wordt bedoeld. Op dit soort vragen zou in de participatie voor de Omgevingsvisie antwoord moeten komen.

Andere oplossingen nodig

In de Omgevingsvisie zullen we de ontwikkelingsrichtingen concreet moeten maken: bij Texel passende strategieën zijn nodig om het hoofd te bieden aan de genoemde uitdagingen en noodzakelijke lokale verbeterpunten.

Deze strategieën of ontwikkelprincipes zullen recht moeten doen aan de schaal en kenmerken van Texel. Zoals oplossingen waarbij bewoners en ondernemers onderdeel zijn van die oplossing of zelfs als initiatiefnemer optreden. Want de toekomst vormgeven is niet (alleen) aan de gemeente.

Regionale afspraken

Vanzelfsprekend dienen voor Texel ook de regionale afspraken te worden meegenomen in de Omgevingsvisie, zoals het Uitvoeringsprogramma van de Agenda voor het Waddengebied, de Regionale Energie Strategie (RES) en de regionale samenwerkingsagenda Kop.

‘De raad zal zich uit moeten spreken over de
beoogde balans tussen het behouden en versterken
van de kwaliteiten enerzijds
en het bieden van ruimte aan initiatieven, innovaties
en nieuwe ontwikkelingen anderzijds’.
(Co Verdaas, Texel 6 september 2019)

IV. De kaders

De kaders van de opzet en uitwerking van de Omgevingsvisie komen in dit hoofdstuk puntsgewijs aan de orde. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen door de raad beïnvloedbare kaders en het 1e kader dat (wettelijk) vaststaat.

Vaststaand kader 1. Eisen

De Omgevingswet kent voor de omgevingsvisie een duidelijke eis (verder is een omgevingsvisie vormvrij): namelijk het beschrijven op hoofdlijnen van:

1. De huidige kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
2. De voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het gemeentelijk grondgebied.

Elke overheid maakt een omgevingsvisie. Zo bestaan de Nationale Omgevingsvisie (NOVI, 2020) en de provinciale (POVI). De Omgevingsvisie NH2050 is in 2018 vastgesteld. Het Hoogheemraadschap is met een integrale visie bezig en de gemeenten werken aan hun GOVI's.

De provincie heeft haar Omgevingsvisie uitgewerkt in een omgevingsverordening, die de regels bevat. De op te stellen Omgevingsvisie is weer de basis voor het op te stellen definitieve omgevingsplan, met de regels voor de fysieke leefomgeving.

Evenwichtige toedeling van functies

Onder de Omgevingswet gaat het over een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dat kan door het stellen van regels aan omgevingactiviteiten en het koppelen van functieaanduidingen aan locaties (in het omgevingsplan). Het Rijk geeft in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) instructieregels voor een (in haar ogen) evenwichtige toedeling. De provincie doet dat in haar omgevingsverordening.

In een gemeentelijke omgevingsvisie geldt hetzelfde streven: door een integrale kijk vast te stellen op een duurzame ontwikkeling van het leefklimaat bereik je de vereiste evenwichtige toedeling van functies en activiteiten. Oftewel:

1. Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit,
2. Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving.

Een gemeentelijke Omgevingsvisie dient door de gemeenteraad te worden vastgesteld binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar verwachting voor 2026.

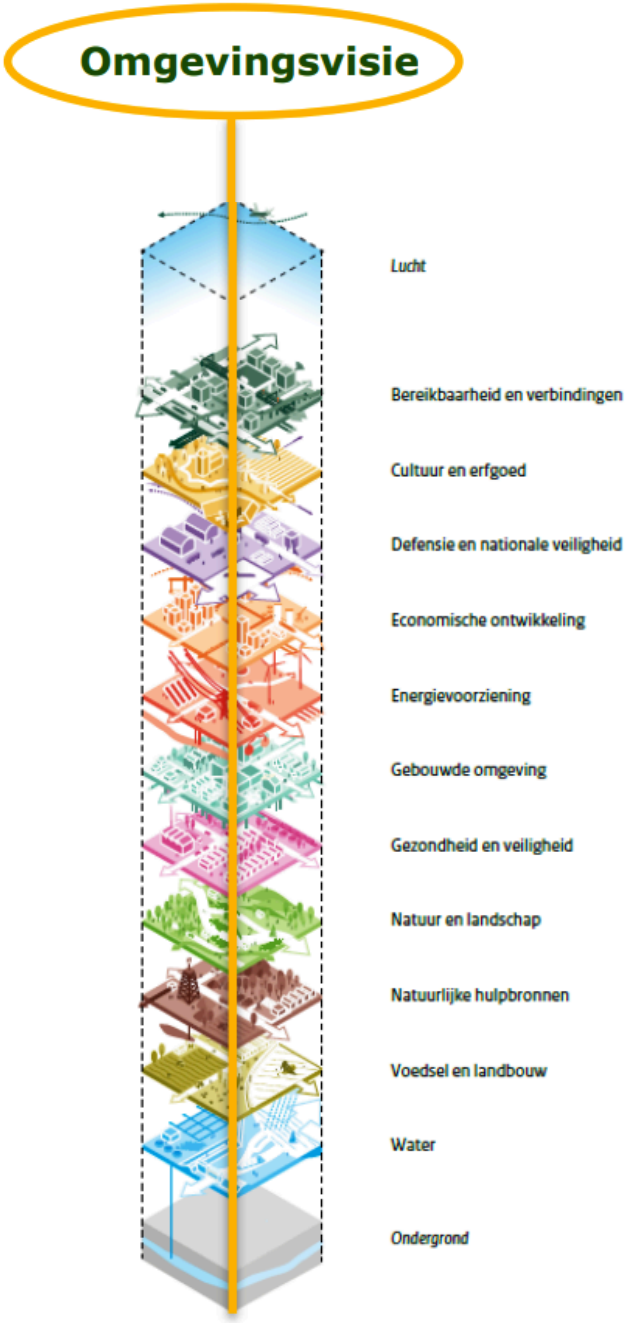

Fig. 4: In de omgevingsvisie staat de optimale toedeling van functies en omgevingsactiviteiten aan de ondergrond centraal. Bron: iplo.nl

Omgevingsvisie Noord-Holland

De in 2018 vastgestelde provinciale Omgevingsvisie NH2050 geeft aan hoe een omgevingsvisie tot stand kan komen. Het is geen ‘nietje’ door de bestaande plannen maar een breed gedragen nieuwe visie. Hiervoor zijn inwoners, overheden, belangenorganisaties en het bedrijfsleven betrokken.

De provincie wil balans tussen economische groei en leefbaarheid. Dit betekent dat in heel Noord-Holland een basiskwaliteit van de leefomgeving wordt gegarandeerd. Er zijn randvoorwaarden geformuleerd hoe om te gaan met klimaatverandering. De provincie ontwikkelt zoveel mogelijk natuur-inclusief en met behoud van karakteristieke landschappen, clustering van ruimtelijke economische ontwikkelingen rond infrastructuur en rekening houdende met de ondergrond.

In de provinciale visie zijn ontwikkelprincipes beschreven voor de ontwikkeling van de leefomgeving, waaronder:

- *Sterke kernen, sterke regio’s*, gaat over de ontwikkeling van centrum-gemeenten die de gehele regio waarin ze liggen vitaal houden.
- *Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving*, waarin natuurwaarden en een economisch duurzame agrarische sector centraal staan.

De manier waarop de provinciale Omgevingsvisie tot stand is gekomen en het gebruik van zogenaamde ontwikkelprincipes, kunnen voor Texel als inspiratie worden gezien. Ook gemeenten als Raalte en Schagen hebben gekozen voor het betrekken van bewoners, het werken met toekomstbeelden, -scenario’s en/of ontwikkelprincipes.

Het door bewoners, ondernemers en organisaties meedenken over scenario’s of ontwikkelprincipes voor hun gemeente, dorp of landschap, zien wij voor Texel als ideaal.

Gezond, veilig en duurzaam

Als we net als het Rijk en de provincie een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving nastreven, dan zullen de ontwikkelprincipes ook tot die doelen moeten leiden; daaraan werkend vanuit de Texelse waarden (zie kader 4 en verder).

Ontwikkelingen

In de Omgevingsvisie zullen natuurlijk de relevante ontwikkelingen worden geschetst, zoals die op:

- demografische gebied (meer ouderen, meer huishoudens),
- economisch gebied (online winkelen, duurzame bedrijventerreinen),
- sociaal gebied (vitaal oud worden, gezond veilig opgroeien),
- het houden van regie (met de komst van vreemd geld/ketens),
- het gebied van mobiliteit (zelfrijdende auto's, elektrificatie),
- energiegebied (van het aardgas af, lokale energieopwekking) en
- het gebied van gemak (top 5G verbindingen, opkomst digitale nomaden).
- het aanpassen aan het veranderende klimaat en de noodzakelijke biodiversiteit (ecologische en landschappelijke veerkracht).

Aan de andere kant is het misschien wel belangrijker hoe we op Texel willen inspelen op de ontwikkelingen. Welke Texelse vertaalslag van ontwikkelingen spreekt ons aan? Wat willen de bewoners, ondernemers en organisaties op Texel? En in hoeverre laten we ons leiden door de mening en wensen van bezoekers en toeristen?

Kader 2. Uitgebreide participatie

Verplicht

Voor de kerninstrumenten Omgevingsvisie, programma's en Omgevingsplan stelt de Omgevingswet dat participatie verplicht is. Texel heeft ook de wens om bewoners, ondernemers, organisaties en andere overheden te betrekken bij mogelijke ontwikkelingen op Texel. Daartoe zijn de Texelse aanpak burgerparticipatie en de Nota participatie onder de Omgevingswet vastgesteld.

In de Nota participatie onder de Omgevingswet wordt gesteld dat bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten de participatie verder dient te gaan dan het eenmalig informeren of eenmalig ophalen van reacties. Terugkoppeling van wat met de reacties is gedaan, wordt belangrijk gevonden. Ook in de totstandkoming van de Omgevingsvisie staat terugkoppeling van uitkomsten centraal.

De toekomst van Texel bepalen doe je met z'n allen. Dat past bij de gemeente die we willen zijn.

Het draait om de bewoners

Voorgesteld wordt om in het bepalen van wat belangrijk is voor Texel, uit te gaan van de kijk op de toekomst van de huidige bewoners (jong en oud) en ondernemers op Texel. En dat hun ideeën ook de basis gaan vormen van het Texel dat bezoekers en toeristen 2040 gaan zien en beleven. Want niet de toerist maar de Texelaar bepaalt de toekomst.

Participatie

Participatie is een breed begrip. Afhankelijk van de behoefte en situatie, kan de vorm waarin variëren van informeren tot (mee)beslissen. Het college ziet een toekomst waarin Texelaars, nog veel meer dan nu, medeverantwoordelijk worden voor hun leefomgeving.

Vandaar dat de gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met een uitgebreide participatie waarin vertrouwen voorop staat. De Omgevingsvisie gaat over de directe leefomgeving van bewoners. Het is daarom logisch dat de gemeente en de bewoners/ondernemers elkaar als partner gaan zien; we moeten het immers samen doen. Daar hoort ook een ambitieus doel bij: in de participatie willen we tenminste 10% van de Texelse bevolking bereiken (1.380 mensen).

In participatie wordt betrokkenheid van 1-3% van de bewoners al als veel gezien. In 2019-2020 gingen we met 450 mensen al ruim over de 3% heen. De ambitie van 10% komt voort uit de wens om bewoners enthousiast te maken voor hun eigen leefomgeving. En om een representatieve afspiegeling van de lokale gemeenschap te krijgen.

De omgeving betrekken

Al woon je in een dorp, ook de omgeving hoort tot je leefomgeving. Omdat je daar speelt, je hond uitlaat, fietst of wandelt, daar vrienden hebt wonen. Dat decor bepaalt ook hoe gelukkig, veilig en gezond je kunt leven. En waar en wanneer overlast ontstaat. Feitelijk en gevoelsmatig. De bewoners weten het beste hoe het daar is en wat behouden en verbeterd kan worden. Door de dialoog te zoeken; online en via bijeenkomsten en ateliers halen we die kennis op.

Meedoen, meedenken en afwegen

Bij het serieus nemen van bewoners past terugkoppeling. Maar ook het laten meedenken over de te maken keuzes. Dat betekent naar verwachting ook dat de gemeente serieus wordt genomen, als partner voor bewoners, ondernemers en organisaties op weg naar de Toekomst van Texel.

Participatie in drie rondes wordt voorgesteld:

1. Het op diverse manieren ophalen van meningen, *dromen* en reacties.
2. Het terugkoppelen en *afwegen* van de verwerkte informatie.
3. De reacties ophalen op conceptvisie en *kiezen* van mogelijke scenario's.

Deze drie stappen of fasen noemen we dromen, afwegen en kiezen. Voor Texel, je omgeving en je dorp/wijk/bedrijventerrein. Zie fig. 4 rechts.

Bewoners zullen hierbij moeten worden geholpen en bijgestaan. Met informatie, opties en schetsen over de ruimtelijke invulling van de leefomgeving. Dat vraagt het nodige van de betrokken bureaus en mensen.

Van dromen naar kiezen

Voor participanten zal het aangeven van de gewenste toekomst niet eenvoudig zijn. Vandaar dat de eerste fase van de participatie ook 'dromen' heet. Hoe zou je willen dat je zelf, je kinderen of kleinkinderen in 2040 leven? Wat vinden we dan belangrijk? In die fase willen we de dromen zo concreet mogelijk kunnen schetsen en beschrijven. Inclusief het out of the box denken, dwarsdenken en omdenken.

Voor Texel en voor elke combinatie van kern+landschap hebben we die concrete dromen (de streefbeelden) over de toekomst nodig. Dat wordt een soort waslijn waaraan met wasknijpers de dromen, beelden en verhalen over de toekomst hangen, letterlijk. In de dorpshuizen en op het gemeentehuis.

Die streefbeelden worden al discussiërend met schetsen en referentiebeelden aangevuld. Zo schetsen we voor Texel en de kernen de gewenste toekomst. Op een begrijpelijke wijze. Want een Omgevingsvisie is een ideale manier om het democratische proces op Texel handen en voeten te geven. Om de toekomst samen vorm te geven.

Vanuit het dromen over de toekomst zullen ook de Texelse en lokale belangen duidelijk moeten worden, uitgaande van de al beschreven nationale en provinciale belangen en de uitdagingen die onder andere in het coalitieakkoord staan beschreven.

Onze ambitie is vooral om met vernieuwende Texelse oplossingen te komen, passend bij onze waarden, identiteit, bewoners en manier van ondernemen en leven.

Fig.4: De participatie op Texel: in 3 rondes voor kern, omgeving en gemeente

voor / *stappen*	Texel	de omgeving	dorp/buurt/ bedrijventerrein
Dromen	dromen over Texel als gemeente	dromen over de omgeving	dromen over je buurt/dorp
Afwegen	voors en tegens bepalen	voors en tegens bepalen	voors en tegens bepalen
Kiezen	welke scenario past het beste?	welke scenario past het beste?	welke scenario past het beste?

Kader 3. Gebiedsgericht te werk

Kern-landschap combinaties

In de Omgevingswet staat het integraal werken aan de opgaven centraal. Een integrale kijk is nodig. Dus niet alleen kijken naar meer huizen, maar ook werken aan bijvoorbeeld de energietransitie, biodiversiteit, gezondheid, circulariteit, voedselproductie, klimaatadaptatie, mobiliteit en veiligheid.

Daarom wordt voorgesteld gebiedsgericht te werk te gaan; in de participatie en in de uiteindelijke Omgevingsvisie. Daarvoor stellen we kern+landschap combinaties voor: het dorp plus omringend landschap als lokale leefomgeving.

De participatie zal plaatsvinden op het niveau van de 7 lokale leefomgevingen of kern-landschap combinaties (klc's). In het overzicht onder (fig. 5) is te zien dat sommige kernen in of nabij meerdere landschappen liggen. Het bijeenkomen gebeurt in vier participatieclusters (noord, midden, oost en zuid).

Bewoners nemen deel aan de participatie over het gebied waar ze wonen, en over hun eigen kern. Ondernemers en organisaties kiezen (ook) de kernen waar zij hun bedrijf en/of doelgroep hebben.

Noord	1	De Cocksdorp, Zuid-Eijerland, Midden Eijerland, Schorrenweg en Noorderbuurt	Jonge duinlandschap + nieuwere & oudere aandijkingen (strandpolders & zeepolders) + Waddenzee + Noordzee
Midden	2	Den Burg & de Hoge Berg	Het Oude Land + de Hoge Berg
	3	De Koog t/m Westermient	Deels beboste strandwallen en -vlakten + jonge duinlandschap + Noordzee
Oost	4	De Waal, Bargen	Het Oude Land
	5	Oosterend, Noorderbuurt & Oost	Het Oude Land + Waddenzee
	6	Oudeschild	Het Oude Land + Waddenzee
Zuid	7	Den Hoorn	Het Oude Land + jonge duinlandschap + Noordzee
		Het Horntje en NIOZ	Oudere aandijkingen (zeepolders) + Waddenzee

Fig. 5: De participatie: 7 dorpen en hun omgeving c.q. landschappen worden in sessies op 4 locaties (Noord, Midden, Oost en Zuid) fysiek betrokken (naast de online mogelijkheden).

Kader 4. Waarden zijn leidend

De toekomst van Texel

De toekomst van Texel in beeld brengen klinkt als iets dat je een extern bureau kunt vragen. Het schetsen van een mooie toekomst zal zo'n bureau vast lukken. Maar wordt dat de toekomst van de Texelaars, van de bewoners en ondernemers en organisaties op Texel? Daar hebben wij grote twijfel over, vandaar de keuze voor een uitgebreide participatie.

De identiteit

De allereerste stap is weten waar je voor staat of beter: waar je voor wilt staan; je gewenste identiteit. De identiteit (de kenmerken en omstandigheden die je eigen maken) wordt sterk beïnvloed door de waarden die je koestert. Als dorp en als gemeente.

De waarden waar Texel voor wil staan (en die waar de dorpen en hun omgeving voor willen staan) zien we als leidend. Die vormen de kaders, bepalen de richting en waar je qua uitwerking naar toe wilt. De identiteit is het geheel van die waarden uitgewerkt in tastbare en beleefbare kenmerken.

Fig. 6 toont de in elkaar grijpende cirkels rondom de identiteit van Texel en van de kernen + landschappen: de (uitvoerings-)programma's volgen uit het vastgestelde beleid (in dit geval de Omgevingsvisie). Dit beleid gaat uit van de waarden en na te streven omgevingskwaliteiten, vanuit het kloppend hart: de identiteit van Texel en van elke kern-landschap-combinatie.

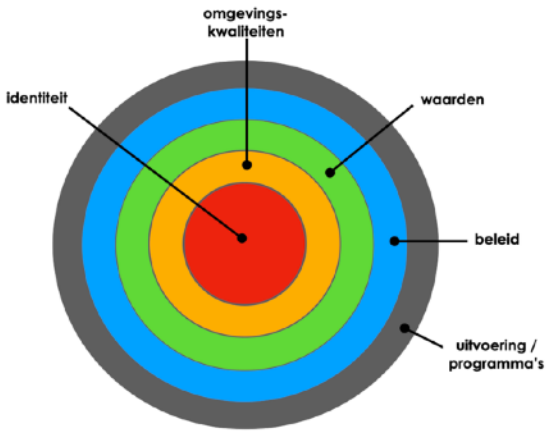

Fig.6: De van elkaar afhankelijke en opeenvolgende cirkels rondom de identiteit van een gebied (kern-landschap combinatie) of gemeente.

Inspiratie: o.a. Kuiper Compagnons.

Belang kernwaarden

Om de identiteit van Texel en de kernen + landschappen te duiden, is het nodig de waarden en wensen op te halen. De huidige kernwaarden helpen in dat proces. De waarden zijn de uitgangspunten om te bepalen wie of wat we willen zijn. Ze vormen onze bril die we op zetten om naar de toekomst te kijken. Ze kunnen richtinggevend zijn voor gewenste ontwikkelingen. Allereerst voor Texel en vervolgens per kern en omliggend gebied.

In het Beeldkwaliteitsplan (samenhangend met het bestemmingsplan Buitengebied Texel 2013) zijn de volgende kernwaarden beschreven:

1. Rust en ruimte

   Ruimte is de drager van de landschappelijke identiteit en vindt zijn vertaling in open landschap, zichtlijnen en vergezichten. Rust is enerzijds een afgeleide van de kernwaarde ruimte, immers hoe meer ruimte, hoe meer rust. Anderzijds wordt rust ook beïnvloed door infrastructuur en activiteiten.

2. Rijkdom aan natuur en cultuurlandschappen

   Het Texelse landschap is de neerslag van de ontstaansgeschiedenis en is uniek door haar verscheidenheid en kwaliteiten. De rijkdom van de natuurgebieden en van het cultuurland vormt een belangrijke aantrekkingskracht voor toeristen en bewoners. De cultuurhistorische waarden zijn van belang om de belevingswaarde van Texel te waarborgen.

3. Grote afwisseling in landschappen en vormen van landgebruik

   Als eenheden van landschappelijke identiteit zijn er zeven landschappen onderscheiden. Ze vertonen een samenhang in historie en traditie, schaal, bebouwing, structuur, sfeer en grondgebruik. Het is van groot belang dat de landschappen in zichzelf samenhangend blijven en onderling verschillend. Alleen dan blijven de verschillende landschappen leesbaar.

4. Texelse identiteit

   Texelaars zijn trots op hun eiland en hun eigen identiteit. De Texelse identiteit wordt in sterke mate bepaald door haar cultuurlandschap, het grasland, de oude buitendorpen, de dijken, kerkjes, tuinwallen, stolpen en schapenboeten. De verbondenheid van Texelaars met hun eiland en met elkaar, de eiland-economie met zijn vele gevarieerde kleinschalige bedrijven, de gastvrijheid, de dienstverlening en de veiligheid maken Texel bijzonder. Om zich te blijven onderscheiden is het Texelse eigen van grote waarde, bijvoorbeeld de van het eiland afkomstige producten.

5. Specifieke eilandkarakter

   Texelaars zijn echte eilanders. Ze hebben een eigen cultuur, mentaliteit en identiteit en onderscheiden zich daardoor van de 'overkanters'. Door de eilandpositie hebben de Texelaars een grote mate van zelfstandigheid ontwikkeld, en willen vooral autonoom blijven. Het eilandgevoel wordt gevoed door rust, ruimte en verbondenheid met de natuur maar ook met de rijke historie van de eilanden.

6. Nachtelijke duisternis

   Het aanschouwen van een donkere heldere sterrenhemel bij nacht, liefst met de daarbij horende stilte zoals die in de natuur is te vinden. De aandacht voor duisternis als kwaliteit van de leefomgeving wordt in grote mate ingegeven door ontwikkelingen die een bedreiging vormen voor donkere nachten. De inzet is het terugdringen van overbodig en hinderlijk kunstlicht.

7. Maritieme monumenten

   Het maritieme verleden van Texel is een belangrijk cultureel erfgoed. Op het land en in het water zijn overal nog sporen te vinden van deze boeiende geschiedenis - de visserij, de Rede van Texel, de Schans, loodswezen, walvisvaart, WO II en de jutterij. Vanuit het maritieme verleden, heden en toekomst ontwikkelt Texel zich als (inter)nationaal kennis-centrum op het gebied van zeebeheer, onderwaterarcheologie, onderzoek en aanverwante activiteiten.

De kernwaarden worden breed gedragen in de Texelse samenleving. Ze worden gebruikt bij het beoordelen van plannen. Maar het blijkt lastig ze te gebruiken bij de beoordeling van initiatieven of ze toe te passen bij het opstellen van nieuw beleid.

Dat heeft ook te maken met het feit dat de waarden qua beschrijvingen op elkaar lijken, erg zijn verweven en daardoor algemeen blijven. Elke ideale kernwaarde zou qua naam en beschrijving duidelijk moeten zijn. Zodat van elke waarde de uitwerking in plannen en beleid kan worden getoetst.

De Stichting Kernwaarden Texel (hierna SKT) heeft daarom begin 2022 een voorstel gedaan en de kernwaarden opnieuw gedefinieerd in 6 ruimtelijke kernwaarden voor het buitengebied: rust, ruimte, landschappelijke kwaliteit, natuur, cultuurhistorie en nachtelijke duisternis.

Niet alleen voor het buitengebied

Het doel is echter ook om kernwaarden voor heel Texel te kunnen gebruiken, niet alleen voor het buitengebied. Kernwaarden zijn nodig die ook betrekking hebben op de kernen, bewoners, ondernemers en het leven op het eiland. De kenmerken en kracht vanuit historie, verenigingsleven en samenwerking zijn eveneens sterke waarden. Vandaar dat in de samenvatting van SKT (fig. 7, in rood en groen) ook mogelijke sociale, culturele en psychologische kenmerken zijn verwerkt in de werknaam Typisch Texels (in het oranje, niet van SKT).

Met de kernwaarden als 'bril' worden de omgevingswaarden en -kwaliteiten vastgesteld, voor Texel en voor de kernen en hun omgeving/landschap.

Yin en Yang

Belangrijk wordt het benoemen van omgevingskwaliteiten die Texel en elke kern met haar omliggend landschap kenmerken. Die kwaliteiten kunnen als uitwerking worden gezien van de lokaal opgehaalde kernwaarden (yin-yang).

Texel is al eeuwen een smeltkroes van diverse afkomsten. De kernen op Texel hebben daardoor in meer of mindere mate een eigen signatuur gekregen.

De goede voorzieningen, het fijne woonklimaat, de werkgelegenheid en de goede walverbindingen maken Texel een Waddeneiland met een hoog aandeel 1e generatie overkanters. Dat tekent Texel ook.

Diezelfde kenmerken hebben ook gezorgd voor een grote afhankelijkheid van het toerisme. Dat heeft invloed op de kijk op de fysieke leefomgeving en de omgevingskwaliteiten.

Waarom die focus

Waarom de focus op waarden? Omdat de kernwaarden van Texel en die van de kernen & hun omgeving de vertrekpunten vormen; de vertrekpunten om naar de toekomst te kijken, van Texel en van elke kern.

Niet elke Texelse kernwaarde zal op dezelfde manier op heel Texel (kunnen) worden nagestreefd. Dat is gebied-specifiek. Zo wordt 'rust' niet op elke plek hetzelfde ervaren.

Vanuit die gebied-specifieke invulling van de Texelse kernwaarden, worden ook gebied-specifieke omgevingskwaliteiten vastgesteld. Die gaan immers hand in hand.

De kernwaarden zijn hiermee ook de bril voor de kijk op de te maken maatschappelijk keuzes en opgaven als circulariteit, klimaat, gezondheid etc. Dat is in onze ogen de meest zuivere manier op weg naar Texelse oplossingen van de uitdagingen waar we voor staan.

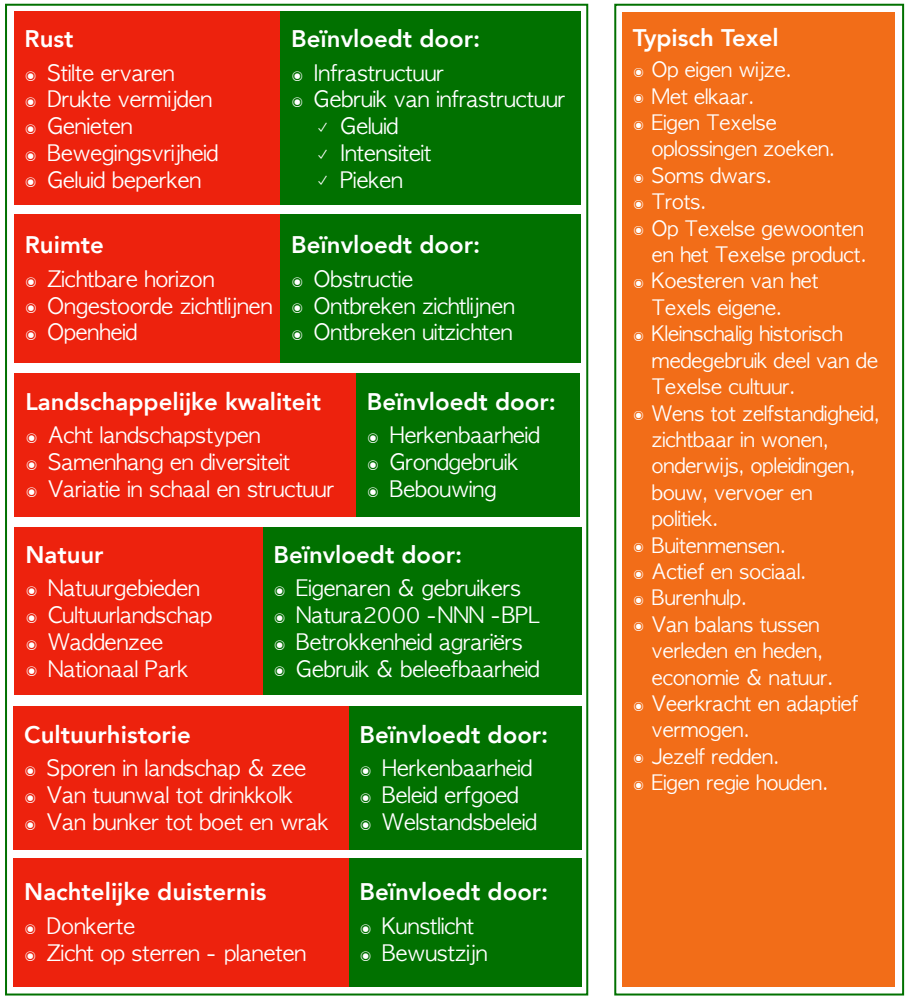

Fig.7: Samenvatting van de 6 kernwaarden van SKT voor het buitengebied van Texel (in het rood, met de invloeden hierop in het groen), aangevuld door een mogelijke kernwaarde 'Typisch Texel' in het oranje die meer te maken heeft met de sociale, culturele en psychologische kenmerken van de Texelaars.

Werken met waarden

Dat toewerken naar de toekomst doen we al. Onder meer met ‘het Toeristisch Toekomstplan, Texel in balans, naar een authentiek duurzaam en gastvrij eiland’, dat in september 2021 werd vastgesteld. In het plan werd breder gekeken dan toerisme. Maar wel vanuit toerisme. Het ‘hoe nu verder’ werd verwoord in zes waarden (zie fig. 8 onder).

De daarbij gebruikte woorden (authentieke elementen, uniek, leefbaar, bewust en waardevol, gastvrij en toekomstbestendig, duurzaam in woorden en daden) vragen om een nadere uitwerking c.q. aansluiting bij de kernwaarden.

Fig. 8: De waarden voor de toeristische toekomst van Texel, zoals aangegeven in het vastgestelde Toeristisch Toekomstplan (september, 2021).

Waarden in het Sociaal Domein

Maar ook in het sociaal domein zijn we al flink bezig vanuit waarden. En onder het mom van: ‘we willen bijdragen aan de kwaliteit van leven voor alle Texelaars. Wij willen dat alle inwoners van Texel zo volledig, volwaardig en onafhankelijk mogelijk kunnen deelnemen in de samenleving. Wanneer dat tijdelijk of langdurig niet lukt, ondersteunen we hen zo goed mogelijk. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van de eigen kracht en het eigen netwerk van deze inwoner’.

Kader 5. Meetbaar maken

de kaders

Kwaliteiten meetbaar maken

In de Omgevingsvisie worden de grote lijnen van het beleid - om de na te streven kwaliteiten te bereiken - beschreven. De uitwerking (wat precies wanneer) volgt in (uitvoerings)programma’s. De uit de Omgevingsvisie volgende regelgeving wordt in het definitieve omgevingsplan verwerkt.

De omgevingskwaliteiten van een landschap, dorp, bedrijventerrein en van geheel Texel zullen meetbaar moeten zijn, kwalitatief en/of kwantitatief. Zodat kan worden gemeten of we op de goede weg zijn. En omdat de Omgevingswet dat eist.

Het startpunt is 2022, het streefbeeld is de situatie in 2040, over 17-18 jaar.

Kenmerkende kwaliteiten

De wet eist dat we verduidelijken (1) welke kwaliteiten onze fysieke leef-omgeving van nu kenmerkt en (2) welke kwaliteiten we nastreven. Als we in de Omgevingsvisie kwaliteiten nastreven met milieubelastende gevolgen, is meestal een plan-MER (milieu effect rapportage) nodig. In het geval van woning- of werklocaties is al snel sprake van emissies, hinder of risico’s.

De Omgevingsdienst en de GGD hebben we alvast gevraagd te starten met een nulmeting naar bestaande kenmerken en omgevingswaarden. Die gaan we in de Omgevingsvisie aanvullen met andere waarden. De vast te stellen ontwikkelprincipes helpen de toekomstige omgevingskwaliteiten en -waarden mogelijk te maken.

Uiteenlopende kwaliteiten

In de participatie zal het gaan over kwaliteiten in het algemeen en over de door bewoners ervaren omgevingskwaliteiten in het bijzonder.

Omgevingskwaliteiten gaan over de aspecten die zorgdragen voor de leefbaarheid van onze fysieke omgeving, zoals cultureel erfgoed, architectuur, stedenbouw, milieu, gezondheid, landschap, natuur, veiligheid, beleving, economische vitaliteit, sociale samenhang en alles wat verder relevant wordt gevonden.

Omgevingskwaliteiten zijn wat we zien en gewoon zijn gaan vinden. Zoals structuren van een landschap, resten van schepen onder het water, een rondje om, monumentale gebouwen of juist eigentijdse panden.

Omgevingskwaliteiten gaan over de balans tussen bestaande kenmerken en de nieuwe opgaven en ontwikkelingen. Over de hoogte en vormen van gebouwen, hoe dicht ze op elkaar staan, de natuurwaarden en de inrichting van de ruimte om ons heen.

Soms wordt de term ruimtelijke kwaliteit wel gebruikt. Het draait echter steeds meer om het gebruik van die ruimte; de leefomgeving. Maar wat we belangrijk vinden verandert ook. Want wensen en behoeften veranderen.

De wetgever heeft het ook over omgevingswaarden. Dit zijn meetbare eigenschappen over de staat of kwaliteit van de leefomgeving. Lucht -kwaliteiten, kwaliteit van het oppervlaktewater, grondwater en zwemwater, geluidsniveaus, verdachte bodemlocaties, natuurkwaliteiten, gevoelens van veiligheid en drukte, het aantal aardkundige monumenten, veiligheid in de straat en verkeersintensiteit zijn voorbeelden van deze omgevingswaarden.

Kader 6. Van belangen naar ontwikkelprincipes

Centrale belangen

Onze op te stellen Omgevingsvisie kent de volgende centrale belangen, waarvan de eerste twee wettelijk zijn voorgeschreven:

1. Bijdragen aan het bereiken en instandhouden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteiten.
2. Bijdragen aan het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke functies te vervullen.
3. Een sterke eigen regie. Vanuit de overtuiging dat de Texelse belangen en opgaven het beste gediend zijn met een grote eigen inbreng.

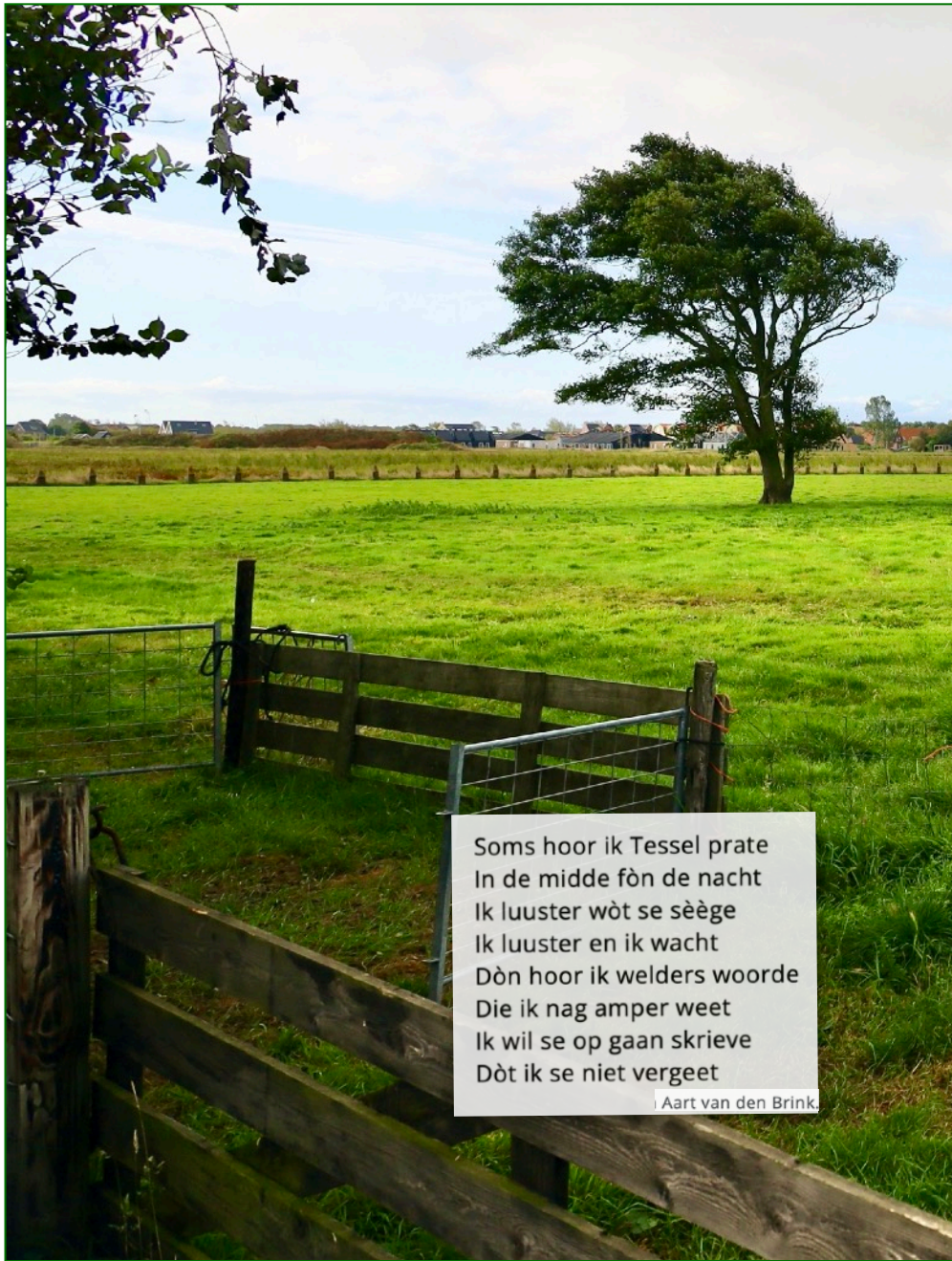
Deze belangen zijn het geraamte van de Omgevingsvisie. En daarmee ook van de streefbeelden van Texel 2040 van de Texelaars. Als stip op de horizon met de toetsbare kenmerken van de na te streven kwaliteiten.

Ook gaan we de paden naar die streefbeelden aangeven: dat noemen we de ontwikkelprincipes of -routes. De input hiervoor komt uit de participatie.

Voorgesteld wordt die ontwikkelroute(s) aan te leggen door het:

a. Bepalen wie of wat (willen) we zijn in 2040.
b. Vaststellen van de na te streven kwaliteiten in 2040.
c. Bepalen hoe we die kwaliteiten meetbaar kunnen vaststellen.
d. Schetsen en definiëren van de ontwikkelprincipes en ambities.
e. Beschrijven van de omgevingskwaliteiten/-waarden, tussen nu en 2040.
f. Na de afronding van de Omgevingsvisie het verankeren in het Omgevingsplan en de nota Omgevingskwaliteit (de vml. Welstandsnota).

De streefbeelden dienen begrijpelijke beelden te zijn, voor Texel en voor de lokale gemeenschappen. Dat betekent het verbeelden in schetsen en in fotomateriaal. Maar ook het verwoorden in lokale (omgevings-)kwaliteiten. Die zullen het grote einddoel van een gezonde, veilige en duurzame leef-omgeving helpen verduidelijken. Voor elk dorp, landschap en voor heel Texel inclusief haar grondgebied in het omringende water.

Kader 7. Tijdpad en organisatie

Tijdpad

Het is belangrijk om de tijd te kunnen nemen voor de Omgevingsvisie en vooral voor de participatie. Voorgesteld wordt om in Q4 2022 te starten (met het dromen), in Q2 2023 met bewoners te gaan afwegen en met hen in Q3 2023 te kiezen voor de ontwikkelprincipes. Zodat uiterlijk in Q4 2023 de conceptvisie kan worden aangeboden aan de raad. Zie fig. 9 onder.

Organisatie

De aansturing van de externe bureaus en het projectmanagement zal door de ambtelijk opdrachtgever gebeuren. Een ambtelijk projectteam draagt zorg voor de vakinhoudelijke ondersteuning en fungeert als inhoudelijk klankbord. In het projectteam hebben medewerkers zitting van Beleid en Vergunningen, Sociaal Domein, Team Gemeentewerken en communicatie. De portefeuille-houder is namens het college bestuurlijk verantwoordelijk en informeert regelmatig de raad. Zie ook fig. 10 op de volgende pagina.

Succesfactoren en risico's

De Omgevingsvisie is een belangrijk, complex project dat grote aandacht zal trekken. Openheid over de opzet en de noodzaak van deelname van bewoners, ondernemers en organisaties, staat voorop. Het beïnvloeden van de bereidheid om mee te doen, begint met oprechtheid en vertrouwen in een goede uitkomst. De gewekte verwachtingen moeten worden waargemaakt, in een tijd waarin bewoners, ondernemers en organisaties steeds vaker worden opgeroepen te participeren. Het participatie-moe zijn is een risico en vraagt om een frisse aansprekende manier van communiceren en campagne voeren.

DE succesfactor is het gevoel van participanten om het verschil te kunnen gaan maken door te participeren, door mee denken, te dromen en af te wegen. Dat geloof is waar het om draait, bij alle betrokkenen.

Naar onderlegger

Visies lezen vaak als glossy magazines; mooie plaatjes met aansprekende teksten waar niemand moeite mee kan hebben. Toch moet de Omgevingsvisie gaan fungeren als onderlegger van de toekomst: daar waar we met elkaar naar toe willen, vertaald in programma's en een omgevingsplan. Dan is duidelijkheid nodig vanuit een logisch kader.

Externe bureaus

Begeleiding is nodig voor het organiseren van de participatie op gemeente- en kernniveau. Voor het dromen, afwegen en kiezen van de ontwikkelprincipes. Deze begeleiding moet hand-in-hand gaan met de werkzaamheden voor de Omgevingsvisie. Sommige bureaus zullen in staat zijn beide goed uit te voeren (de participatie coördineren en een visie opstellen) terwijl andere bureaus een gespecialiseerde partner in de arm zullen nemen. In de uitvraag wordt hier rekening mee gehouden.

Het inhoudelijk begeleiden van de participatie (welke vragen worden voorgelegd, wat wordt beoordeeld en afgewogen, het vertalen van de opbrengst van de participatie in de te maken afwegingen en te formuleren ontwikkelprincipes) zal in samenspraak gaan tussen de bureaus en ons als opdrachtgever. Daar hoort ook de bewaking bij van de huidige kernwaarden en de totstandkoming van waarden per gebied (kern+landschap en voor de hele gemeente) en het beschrijven van de ontwikkelprincipes.

Uitvraag

De uitvraag zal plaatsvinden met een budgettair en kwalitatief kader. Hierdoor kan op kwaliteit, ervaring en klik met het bureau worden geselecteerd. Naast de schriftelijke offerte laten we de bureaus een pitch geven. De bureaus (of het bureau) van keuze zullen in hun eerste maand via een RIA de raad informeren over de aanpak en zienswijze op de opdracht.

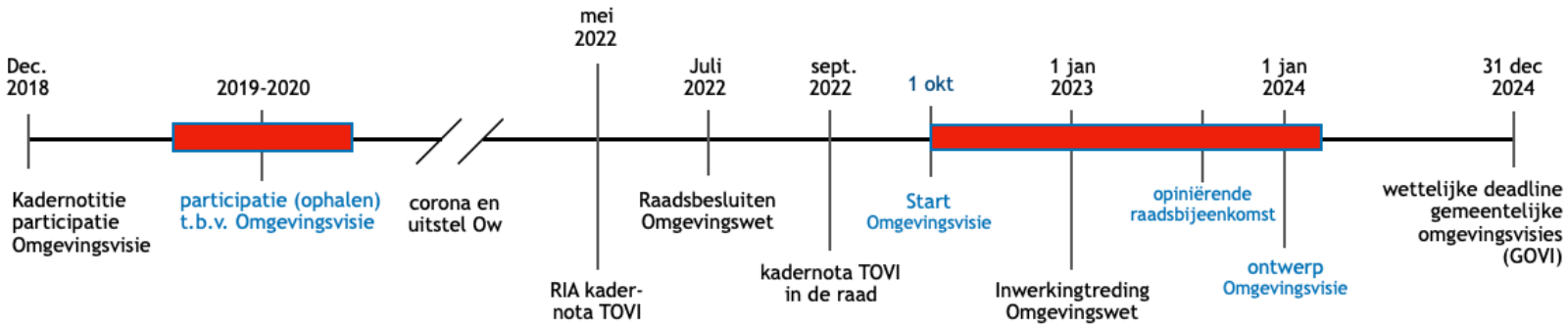

Fig. 9: Het voorgestelde tijdpad voor de Texelse Omgevingsvisie Toekomst van Texel.

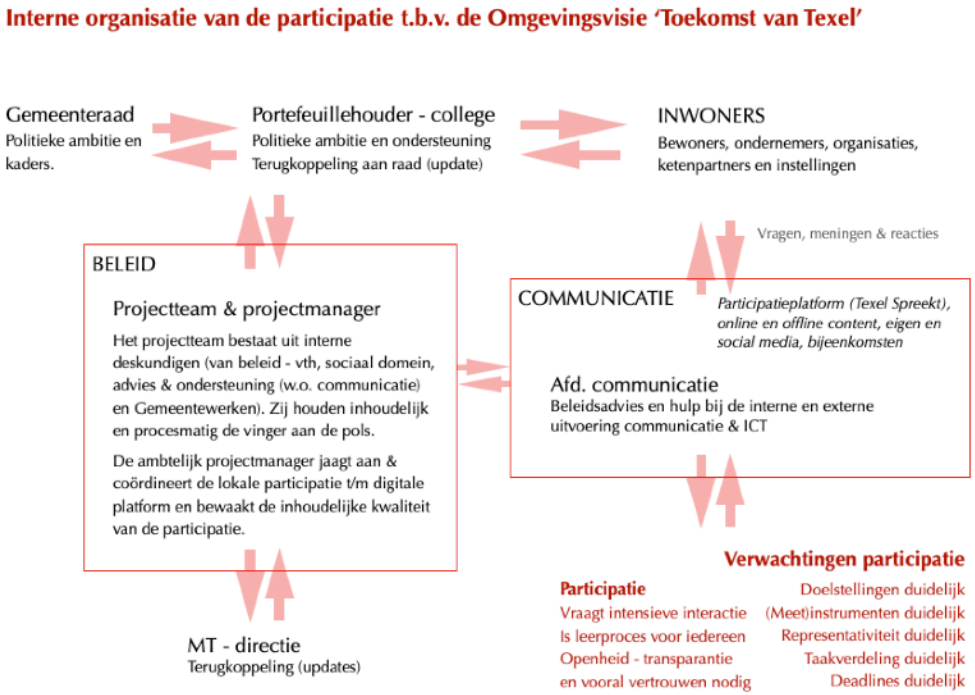

Fig. 10: Al staan bewoners, ondernemers en organisaties centraal, het is wel zaak dat de Omgevingsvisie een beleidskader oplevert dat de raad handen en voeten biedt. Daartoe is het nodig duidelijk en open te communiceren (en verwachtingen te managen) maar vooral om beleidsmatig voldoende inhoudelijke diepgang te krijgen. Voor dat laatste is de relevantie voor genoemde bewoners, ondernemers en organisaties cruciaal. De opgaven waaraan de komende jaren gewerkt moet worden, dienen qua uitwerking ook te leiden tot de gewenste situatie in 2040. Dit betekent dat gedurende het proces het projectteam voor zowel inhoudelijk als procesmatig vinger aan de pols houdt. De terugkoppeling naar de raad zal via raadsinformatie-brieven en raadsinformatie-avond en tijdens de commissie- en de raadsvergaderingen gebeuren.

Kader 8. Middelen

Externe betrokkenheid

Voor de begeleiding van de participatie, het opstellen van de omgevingsvisie en de MER-beoordeling (c.q. planMER), zullen naast ambtelijke betrokkenheid ook middelen voor de externe hulp nodig zijn.

De kostenraming voor de Texelse Omgevingsvisie ziet er als volgt uit:

- Ontwikkeling (tussen)producten, overleggen/afstemming (ambtelijk, stakeholders), uitgaande van drie fasen (ophalen, ontwikkelprincipes, conceptvisie) een doorlooptijd voor de visie van 12 maanden: 75k.
- Participatie in 3 ronden, in fysieke en digitale, diverse activiteiten (met als doel 10% van het inwonertal of 1.380 betrokkenen te betrekken) inclusief communicatie namens de gemeente: 55k.
- Milieu-effectenscreening (planMer light): 20k.
- Kosten gemeente ten behoeve van accommodaties voor participatie: 6K.
- Extra functionaliteiten van het platform Texel Spreekt (CitizenLab), 10K.
- Kosten communicatie gemeente (vormgeving, website, print en drukwerk etc.) 28K, zijnde 8K voor vormgeving, 10K media inkoop en 10K inhuur t.b.v interne coördinatie van de communicatie.

Voor dit project 'totstandkoming van de Omgevingsvisie' vragen wij de raad extra middelen voor 2022 en 2023 beschikbaar te stellen. Het gaat hierbij om €160.000 exclusief BTW, met dekking uit de Algemene Middelen.

Interne betrokkenheid

De Omgevingsvisie is domein-overstijgend en vraagt van de organisatie inhoudelijke betrokkenheid: naast het geven van input en het controleren van de teksten ook (voor 6 medewerkers) deelname aan het projectteam.

De inschatting van de totale ambtelijke ureninzet bedraagt naar schatting 900 a 1.000 uren, verdeeld over: RO/Leefomgeving (inclusief de ambtelijk projectleider): 400-500 uren, Beleid andere domeinen: 120 uren, sociaal domein 120-150 uren, Gemeentewerken 60 uren en communicatie 200-300u uren inclusief beschikbaarheid van een vaste adviseur.

De verwachting is dat deze werkzaamheden door de medewerkers binnen hun takenpakket uitgevoerd kunnen worden.

Kader 9. Betrokkenheid gemeenteraad

Bij de start

Aan het begin van het proces zal het gekozen bureau (of zullen de bureau's) de gemeenteraad uitleg komen geven over hun aanpak.

Raadsleden staat het vrij op deel te nemen aan de lokale participatie, zij het dat het deelnemen aan de lokale participatievormen natuurlijk een zekere kleuring kan geven.

Informeren

De portefeuillehouder zal namens het college de raad periodiek informeren over de voortgang, minimaal 1 keer per kwartaal. Indien gewenst kan ook aanvullende informatie via raadsinformatie-brieven worden verstrekt.

Natuurlijk gaat de raad over de uiteindelijke inhoud. Daarom wordt voorgesteld om in Q3-2023 een opiniërende raadsbijeenkomst te houden. Daarin kan de raad haar mening geven en zo inhoudelijk sturing geven aan de concept-visie die vervolgens aan de participanten wordt voorgelegd.

Betrokken

Gestreefd wordt om de participatie-uitkomsten representatief te laten zijn voor elke kern+landschapscombinatie en voor de gemeente als geheel. Vandaar de intentie om minimaal 10% van de bewoners te betrekken, per kern en voor de gemeente.

In het stimuleren van participatie-deelname zal ook het gemeentebestuur en de organisatie zich moeten inzetten. Vooral het tonen van geloof in deze omvangrijke participatie en het willen betrekken van iedereen (jong en oud, mobiel, analfabeet, digibeet of niet) is cruciaal.

Denken vanuit waarden

Texel verdient een Texelse visie en Texelse aanpak. Dan is het fijn te weten welke waarden in elke kern-landschap combinatie worden gekoesterd, en welke als de centrale Texelse waarden worden gezien.

Het college zou graag zien dat we vanuit die waarden beleid maken en beleidsvoorstellen beoordelen. Dat vraagt om tijd en ondersteuning.

Voorgesteld wordt om, als onderdeel van het proces naar de Omgevingsvisie, de raad te leren denken en werken vanuit waarden, met de uitvoerende bureau's als trainers.

Het huis van de Omgevingsvisie

Analoog aan het bouwen van een huis kan het proces van de ontwikkeling van de Omgevingsvisie worden gezien. In fig. 11 wordt op schematische wijze die gedachtengang met betrekking tot de Omgevingsvisie in kaart gebracht:

- Het huidige vastgestelde beleid is het fundament van het huis;
- De kernwaarden fungeren als isolatie-schil om het huis heen;
- De opgehaalde dromen en waarden vormen de verdiepingen en
- De uiteindelijke inhoud van de visie het overkoepelende dak
- Die vervolgens weer het fundament van het huidig beleid gaat vormen en de basis van gemeentelijke en lokale programma's.

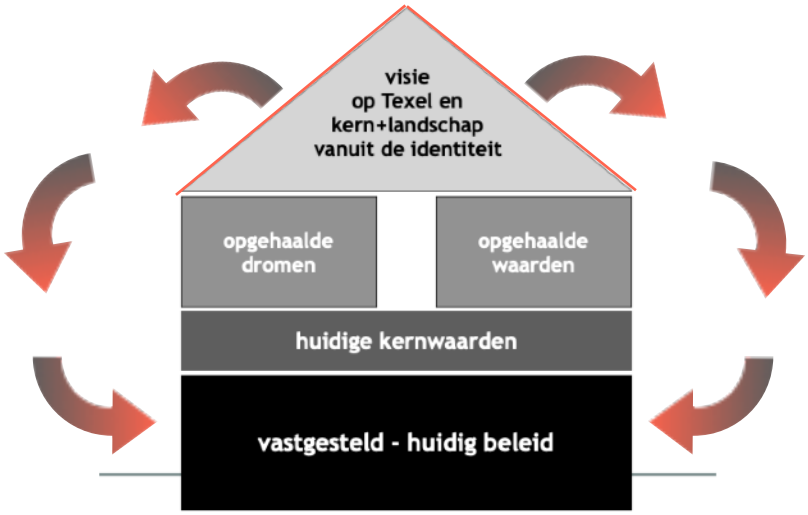

Fig. 11: Het Huis van de Texelse Omgevingsvisie 'Toekomst van Texel' met als vertrekpunt of fundament het huidige vastgestelde beleid, de isolatie in de vorm van de kernwaarden, de verdiepingen van dromen en waarden en de uiteindelijke visie als overkoepelend dak. Na de vaststelling van de Omgevingsvisie wordt deze het vastgelde huidige beleid en basis voor vervolg.

CO VERDAAS
PRESENTATIE 6 SEPT. 2019

De Omgevingsvisie

- Beschrijft de identiteit en waarden van het gebied (de huidige kwaliteiten),
- Schetst in hoofdlijnen de gewenste en integrale ontwikkeling,
- Gaat over de strategische opgaven voor de komende 20 jaar,
- Met vastgestelde visies als uitgangspunt,
- Passende vorm van participatie,
- Gedeeld perspectief van bestuur, partners, inwoners en ondernemers.

Rol van de raad

- Sturen op hoofdlijnen en de verder uitvoering ligt, via het omgevingsplan, op het bord van de initiatiefnemers en het college.
- Sturen op ontwikkelingen in onze fysieke leefomgeving en dus ook op heldere kaders voor dit initiatief en nauwe betrokkenheid vanuit de raad.

Ambitie Omgevingsvisie *(voorbeeld)*

- We willen een omgevingsvisie die uitnodigt maar die ook zorgt dat we onze doelen bereiken. De visie moet duidelijkheid bieden over de ontwikkelingen die we wel of niet wenselijk vinden in onze gemeente.
- Dit betekent dat we ruimte bieden waar mogelijk en kaders stellen ter bescherming van kwaliteiten binnen de gemeente. We kiezen voor een omgevingsvisie die voor zowel de gemeente als bewoners en ondernemers richting geeft.
- Naast een beschrijving van de fysieke leefomgeving is integrale aandacht voor onderwerpen als economie, gezondheid en duurzaamheid. We vermijden gedetailleerde zaken en sturen vooral op hoofdlijnen.
- We sluiten met de omgevingsvisie aan op de opgaven die regionaal benoemd zijn en maken een kort en digitaal toegankelijk product.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. Het beleid sinds 2008

Structuurvisie 2020

‘Texel op Koers’ is de laatste visie over de toekomst van Texel en dateert van begin 2009. Dit was de actualisatie van ‘De Toekomst van Texel, Structuurvisie 2020’ uit 2002.

De structuurvisie ‘Texel op koers’ volgde op de ruimtelijke analyse uit 2007 getiteld ‘beeld van Texel’ (2007). Die structuurvisie ging het beeldkwaliteitsplan ‘Texel in ontwikkeling’ uit 2013 vooraf.

De gewenste ontwikkelingen werden in ‘Texel op Koers’ uitgewerkt aan de hand van drie hoofdlijnen: Economie, Ruimte & milieu en Vitale samenleving.

De structuurvisie kwam tot stand na een breed en omvangrijk burgerparticipatietraject. Met de vaststelling door de raad in 2009 werd afgesproken om de structuurvisie als leidraad voor beleidskeuzes en raadsbesluiten te hanteren.

Als raad heeft u vier jaar geleden aangegeven dat de Omgevingsvisie moet voortbouwen op thema’s en elementen uit de structuurvisie ‘Texel op Koers’. Daarom is een evaluatie uitgevoerd van de structuurvisie. Hierover heeft u in maart 2020 een RIB en toelichting ontvangen (zaaknummer 1452010). De uitkomsten van die evaluatie worden meegenomen in het maken van de Omgevingsvisie.

Wat kunnen we leren van de structuurvisie om in de totstandkoming van de Omgevingsvisie te gebruiken?

Evaluatie Structuurvisie

Enkele algemene conclusies en lessen zijn te trekken uit de evaluatie:

1. Veel is gelukt: op alle 21 beleidsthema’s van de visie is goede voortgang geboekt. Veel zaken zijn uitgekomen.
2. De structuurvisie heeft zijn beoogde rol vervuld als richtinggevend document en inspiratiekader.
3. De structuurvisie kon fungeren als paraplu voor diverse beleidsvisies, ook die waarin de rolverdeling tussen overheid en anderen werd aangegeven.
4. Les: denk goed na over het doel van de visie: gaat het om uitvoering door de gemeente of is het een inspiratiedocument voor heel Texel.
5. Les: in de structuurvisie staan ook zaken waar de gemeente zelf niet over gaat en met meerdere overheden en organisaties heeft te maken.
5. Les: de structuurvisie bevatte soms ‘wollig’ omschreven toekomstwensen. Welk doel willen we eigenlijk bereiken? Wat zijn de consequenties? Wie gaat actie ondernemen?
6. Les: andere zaken zijn weer juist te specifiek opgeschreven. De Omgevingsvisie draait om de vraag ‘wat willen we op Texel bereiken?’ en (iets) minder over de wijze hoe je daar denkt te komen.
7. De onderwerpen werden als losstaande thema’s behandeld (zoals landbouw, water, wonen en natuur).

   Deze thema’s hangen echter nauw samen en zullen in de Omgevingsvisie meer integraal moeten worden benaderd (dat is ook een hoofddoel van de Omgevingswet).
8. Het verankeren van de gewenste ruimtelijke kwaliteit in het Beeldkwaliteitsplan biedt kansen.

Welk beleid is sinds de Structuurvisie 2020 gevoerd? Welke beleidsstukken zijn sinds 2008 vastgesteld en leidend geweest?

Het afgelopen decennium zijn onder andere de volgende beleidsstukken vastgesteld:

- Woonvisie,
- Cultuurvisie,
- Erfgoednota,
- Welstandsnota,
- Nota Bodembeheer,
- Archeologische beleidskaart,
- Actieplan wonen,
- Strategische visie bedrijventerreinen,
- Regionale visie bedrijventerreinen,
- Texel zelfvoorzienend en duurzaam,
- Strategie Klimaatadaptatie Noordkop,
- Visie Duurzame Waddeneilanden,
- Verkenning haven Oudeschild 2025,
- Retailvisie Texel + Kop van NH,
- Nota standplaatsenbeleid,
- Notitie grondbeleid,
- Beleidsregels uitgifte grond in erfpacht,
- Integraal veiligheidsplan,
- Uitgangspunten VTH,
- Beleidsnotitie natuur en landschap,
- Nota voorschoolse educatie,
- Beleidsregels zendmasten,
- Beheerplan wegen,
- Actieplan toekomstvisie toerisme,
- Beleidsnota motorische remedial teaching,
- Kansen en kaders huisvesting werknemers,
- Contouren Ontwikkeling Onderwijs Texel,
- Beleidsregels toepassing logies met ontbijt,
- Strandnota Texel,
- Beleidsregels nieuwe evenementen,
- Mobiliteitsvisie,
- Visie Sociaal Domein, wij zijn Texel,
- Actieplan gezondheidsbeleid,
- Planet Texel - Texel Principes,
- Participatieverslag 2019-2020,
- inwonersonderzoek Texel 2020 (in het kader van het TTP),
- Zorg voor de jeugd op Texel,
- Beleidsplan schuldhulpverlening,
- Met kop en schouders,
- Kader mantelzorg en vrijwilligerswerk,
- Plan van aanpak beschermen wonen,
- Gebiedsvisie Hoge Berg,
- Wegencategoriseringsplan,
- Beleidsplan duurzame openbare verlichting,
- Gedragscode soortbescherming gemeenten,
- Gemeentelijk rioleringsplan,
- Beleidsplan civiele kunstwerken,
- Beleidsnota Sport-Texel als sporteiland,
- Parkeer- en verkeerscirculatieplan Den Burg,
- Uitvoeringsbeleid ANWB-bewegwijzering,
- Bestuurlijke inrichting voortgezet onderwijs,
- Texel proeftuin en andere economische kansen,
- Toekomstbestendige invulling vrijkomend maatschappelijk vastgoed,
- Toeristisch Toekomstplan,
- Reglement adviescommissie ruimtelijke kwaliteit,
- Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs,
- Beleidsregels handhaving wet kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen,
- Maritiem Beleidsplan,
- Richting voor de Economie,
- Beleidsnota Verblijfsrecreatie 2016,
- Uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg Texel 2020,
- Transitievisie Warmte Texel 2021,
- Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2021.

BIJLAGE 2. Dromen door participanten

Dromen

Uit de participatie in 2019-2020 zijn diverse gedachten over de toekomst van Texel opgehaald, sommige ook prachtig uitgeschreven. Hiervan een selectie:

Dat Texel Texel blijft. Als eiland, het landschap, de schapen, schone lucht, wel toerisme maar niet te veel. De toerist komt voor het merk Texel en de toerist is belangrijk voor de werkgelegenheid.

Juist door grenzen te stellen aan het toerisme houd je voor iedereen het eiland mooi. Anders ga je ten onder aan je eigen succes, zoals Amsterdam.

Mooie uitgebreide brede fietspaden en fietsverbindingen over het hele eiland. De ruimte voor de auto wordt ingeperkt. De meeste mensen verplaatsen zich met een (elektrische) fiets of ander stil vervoermiddel.

Minder auto's zodat minder parkeerplaatsen nodig zijn. Meer groen in het straatbeeld voor een gezonde leefomgeving. Daar word je gelukkig van!

De entree van Texel is een warm welkom, levendig en groen, Veel meer natuur, rust en stilte, een breed strand, minder verstening en toeristen, mooie gerenoveerde schapenboeten en monumenten en de verrommeling van het landschap is opgelost.

Gebruik wordt gemaakt van natuurlijke materialen, elementen en krachten (licht, wind, water, zwaartekracht). Het gebruik is aangepast aan de natuurlijke omgeving, in plaats van borden bijvoorbeeld augmented virtual reality die naar wens aan of uit te zetten is.

Het eiland is blijft bestuurlijk zelfstandig en voorzien van alle basisvoorzieningen. Texel is op nagenoeg alle terreinen in staat om in eigen behoefte te voorzien. Energie, voedsel, onderwijs en zorg.

Aandacht voor het gedachtengoed van positieve gezondheid: kijk niet naar wat er niet kan maar vooral naar de dingen die wel kunnen, die men zelf belangrijk vindt, waar men blij van wordt en wat iemand zelf kan doen, uitzoeken, regelen.

Ik kom met de superschone kleinere boot aan. Wat is het mooi geworden! Duinen, een windmolen, een prachtige fietsenstalling en niet meer die asfalt-uitstraling. Texel straalt duurzaamheid uit. Ik pak een elektrische fiets en zoef naar Den Burg. Die paar auto's die van de boot komen rijden aan de zijkant, hier gaat langzaam verkeer voor.

Gezamenlijke opslagschuren in de dorpen waar spullen staan die iedereen kan gebruiken. Het is een echte deel-economie geworden. Voor een naaimachine, nintendo of grasmaaier kijk je in je app, je reserveert 'm en je haalt 'm op.

De jeugd wordt uitgedaagd nieuwe dingen te ontdekken en zich op eigen niveau zo goed mogelijk te ontwikkelen. Niet alleen theoretisch, maar juist ook praktisch. Opleidingen in de bouw, de zorg, het toerisme, de sport- en cultuursector zijn beschikbaar op MBO niveau.

Maatschappelijke stages zijn ruim beschikbaar zodat jongeren al vroeg leren dat zij onderdeel zijn van de Texelse samenleving en dat hun bijdrage van belang is voor het welzijn van iedereen.

Voldoende uitgaansgelegenheden, hangplekken en ontspanningsmogelijk-heden voor de jeugd, die uitdagend zijn en aansluiten op hun levensfase. Extra handhaving in uitgaansgebieden zodat Texel drugsvrij blijft voor jong en oud.

Verder dromen?

Durven dromen - los van beperkingen - is een goede methode die op kernniveau ook in de volgende fase van de Omgevingsvisie kan worden gebruikt. Door inwoners, ondernemers en organisaties. Door samen te dromen en die dromen te bespreken, kunnen stappen worden gezet om dromen waar te maken.

BIJLAGE 3. Texel zien als merk

Het merk Texel

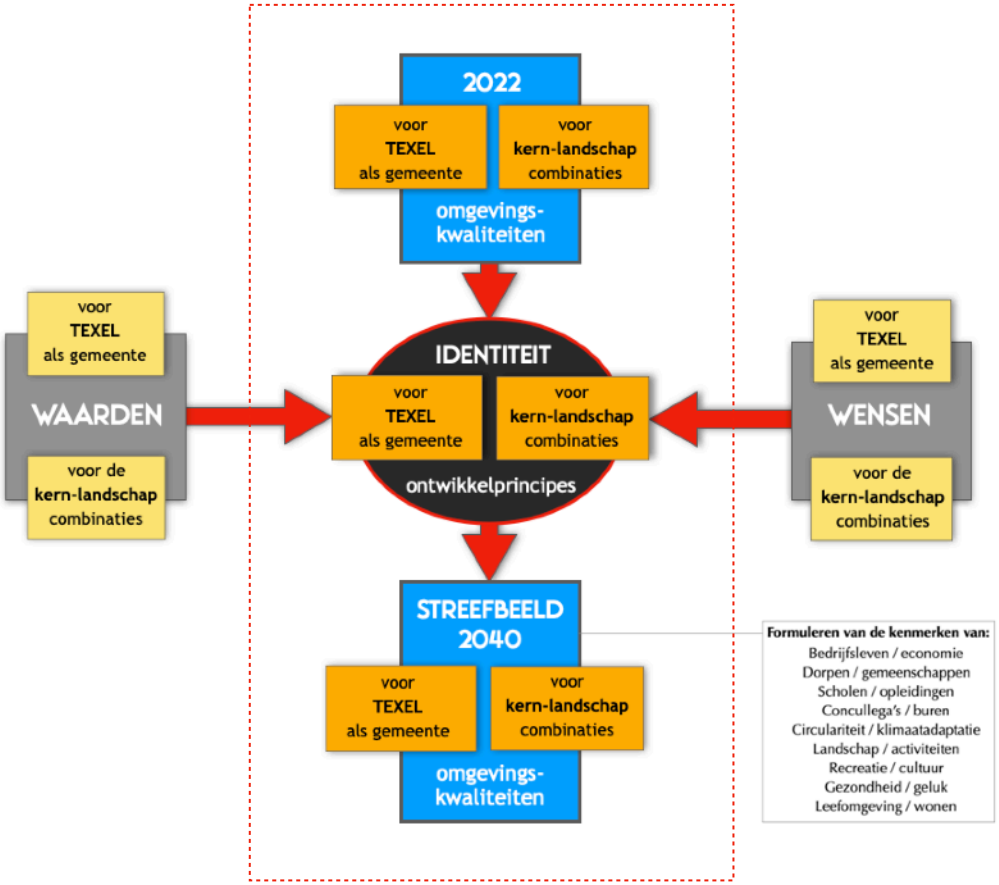
Steeds vaker worden steden, toeristische attracties en gemeenten als merk gezien. Als herkenbaar en aantrekkelijk A-merk, als een Tesla of Apple. Sterke merken hebben trouwe klanten die zich vaak als ambassadeurs gedragen. En die gedrag vertonen dat aansluit bij waar het merk voor staat. Bijvoorbeeld op het gebied van natuurbeleving of mobiliteit.

Texel is zo'n sterk merk. Net als Amsterdam, Drenthe of het Rijksmuseum. Maar realiseren we ons dat wel? Zorgen we ook dat duidelijk is waar we voor staan, wie we zijn? En hoe we daar optimaal gebruik van kunnen maken?

Of is Texel nog een leeg merk dat we nog moeten vullen met onze kernwaarden?

Hoe onderscheidend is Texel eigenlijk? In haar buurten, campings, winkelgebieden, hotels, bewoners of bedrijven? Wat is typisch Texel's? Wat is authentiek aan Texel? Hoe onderscheidend is Texel als Waddeneiland?

De Omgevingsvisie Toekomst van Texel is een mooi moment om weer naar onszelf te kijken. Naar wie of wat we zijn en vooral willen zijn. En hoe we naar die gewenste identiteit willen toewerken.

BIJLAGE 4. Het proces 2022-2040

De wetgever vraagt het in beeld brengen van de huidige en de te realiseren omgevingskwaliteiten en -waarden. Dus van de situatie in 2022 en die van 2040, met hulp van de participanten maar ook op basis van data van o.a. GGD, CBS en Omgevingsdienst.

Voor het aangeven van de gewenste omgevingskwaliteiten en -waarden in 2040, is het nodig de waarden en wensen op te halen (via participatie) en te gebruiken voor het duiden van de identiteit van zowel Texel als de 7 lokale kern-landschapscombinaties.

De (gewenste) identiteiten van Texel en van de 7 kern-landschapscombinaties vormen de geraamten of het fundament voor de noodzakelijke keuzes; over drukte, woonomgeving, werk, groen, burenhulp, vitaal blijven etc. en natuurlijk over de maatregelen voor de grote opgaven: klimaatveranderingen, het tekort aan woningen, de toekomst van de agrarische sector, waar en hoe gaan meer bewoners leven, wat is betaalbaar en passend wonen, hoe over naar een circulaire economie, grotere biodiversiteit en een blijvend gezonde veilig leefomgeving.

De kaders voor de Texelse Omgevingsvisie

samen op weg naar een toekomst waarin we geloven.